

Το Πολικό Σέλας

Τι προκαλεί άραγε αυτό το μαγευτικό φαινόμενο; Από που προέρχεται; Με αυτό το άρθρο θα δώσω όσο πιο απλές απαντήσεις σε αυτά τα ερωτήματα και άλλα πολλά!

Το Σέλας είναι ένα εντυπωσιακό φωτεινό ουράνιο φαινόμενο που παρατηρείται στα ανώτερα στρώματα της ατμόσφαιρας και είναι ορατό κυρίως στους πόλους, για αυτό και ονομάζεται επίσης Πολικό Σέλας. Όταν το φαινόμενο συμβαίνει στο Βόρειο πόλο αποκαλείται Βόρειο σέλας, ενώ αντίστοιχα όταν παρατηρείται στο Νότιο Πόλο αποκαλείται Νότιο σέλας.

Το ταξίδι του ξεκινάει από το φωτεινό αστέρι του Ηλιακού μας Συστήματος, τον ήλιο. Στην επιφάνειά του συμβαίνουν πολλαπλές εκρήξεις οι οποίες “στέλνουν” στην Γη τον Ηλιακό άνεμο, δηλαδή φορτισμένα σωματίδια, τα οποία χτυπάνε τα υψηλότερα στρώματα της ατμόσφαιρας και εκτρέπονται από το μαγνητικό πεδίο της Γης, όμως η πλειονότητά τους καταφέρνει να εισχωρήσει στη γήινη μαγνητόσφαιρα όπου επιταχύνεται σε μεγάλες ενέργειες από ηλεκτρομαγνητικά πεδία κατά τη διάρκεια μαγνητικών καταιγίδων. Μετά από κάποιες διαδικασίες, τα σωματίδια εκπέμπουν κάποια περίσσεια ενέργεια η οποία έχει μορφή φωτός.

Η λατινική ονομασία του Βορείου και του Νοτίου Σέλαος είναι αντίστοιχα «Aurora Borealis» και «Aurora Australis». Προς το τέλος της διάρκειας του φαινομένου που φθάνει και τις 6 ώρες μπορεί να παρατηρηθεί, αν και όχι πάντα, το «στέμμα του Σέλαος» (corona aurora). Από το κέντρο του ουράνιου θόλου εμφανίζεται αιφνίδια ένα κυκλικό φως σαν στεφάνι από την περιφέρεια του οποίου εκτείνονται κάθετες λευκές ακτίνες προς το έδαφος δημιουργώντας την εντύπωση ενός γιγάντιου φωτεινού στέμματος και που στρέφεται με ταχύτητα, με ενδιάμεσες αιφνίδιες στάσεις. Αυτό το χαρακτηριστικό φαινόμενο διαρκεί από μόλις λίγα δευτερόλεπτα μέχρι μισό λεπτό της ώρας και στη συνέχεια εξαφανίζεται.

Τόσο ο Δίας όσο και ο Κρόνος έχουν μαγνητικά πεδία που είναι ισχυρότερα από της Γης και το Σέλας έχει παρατηρηθεί και στους δύο πλανήτες αερίων, χρησιμοποιώντας το Διαστημικό Τηλεσκόπιο Hubble, καθώς και στον Ουρανό και στον Ποσειδώνα. Επιπλέον το φαινόμενο αυτό έχει παρατηρηθεί στην Ιώ, την Ευρώπη και τον Γανυμήδη το 1955 χρησιμοποιώντας το διαστημικό τηλεσκόπιο Hubble.

- Οι Σουηδοί πίστευαν πως ήταν αντανάκλασεις από τις δάδες που κρατούσαν οι Λάπωνες ψάχνοντας τους Ταράνδους τους.
- Οι Φιλανδοί ότι ήταν Άγγελοι Κυρίου που κυνηγούσαν τους δαίμονες.

- Οι Λάπωνες έκρυβαν γυναίκες και παιδιά, σταμάταγαν τα έλκηθρα και μάζευαν τα κουδούνια για να μη γίνουν αντιληπτοί από το Σέλας και τους πάρει.
- Στη δυτική ακτή της Νορβηγίας οι κάτοικοι πίστευαν μέχρι τις αρχές του προηγούμενου αιώνα πως το Βόρειο Σέλας είναι γριές ανύπαντρες γυναίκες στον ουρανό που χορεύουν κουνώντας τα λευκά μαντήλια τους. Πίστευαν δε πως το Σέλας ερχόταν για να πάρει τις ανύπαντρες γυναίκες που είχαν ήδη γεράσει! «Αυτή είναι τόσο γριά που θα 'ρθει να τη πάρει το Σέλας», έλεγαν.
- Αρχαιότερα πίστευαν πως το Βόρειο Σέλας ήταν η αντανάκλαση των ασπίδων που κρατούσαν οι Βαλκυρίες, που ήταν νεκρές παρθένες στον ουρανό. Με αυτό τον θρύλο φαίνεται να συνδέεται και η σκοτσέζικη έκφραση "Merry Dancers" (χαρούμενοι χορευτές), με ερωτικές όμως προεκτάσεις.
- Οι Εσκιμώοι πίστευαν πως είναι οι ψυχές των νεκρών που αναζητούν τους δικούς τους. Έτσι κατά τη διάρκεια του φαινομένου ούτε μιλούσαν ούτε σφύριζαν φοβούμενοι μη κατέβει το Σέλας χαμηλά και τους αρπάξει αναγνωρίζοντάς τους από τη φωνή.
- Αλλά και οι Ινδιάνοι της Αμερικής (Καναδά) πίστευαν πως το Βόρειο Σέλας ήταν οι τεράστιες φωτιές που άναβαν τα ουράνια δαιμόνια όταν μαγείρευαν φάλαινες για να φάνε! Άλλοι ινδιάνοι (οι Φοξ) πίστευαν ότι πρόκειται για μεγάλη συνάθροιση πολεμιστών, κοντά στο Βόρειο Πόλο, όπου έβραζαν τους εχθρούς τους σε μεγάλα καζάνια.
- Τέλος οι Μαορί της Νέας Ζηλανδίας πίστευαν πως οι παλιοί πρόγονοί τους έφθασαν στο Νότιο Πόλο και παγιδεύτηκαν εκεί και τώρα ανάβουν μεγάλες φωτιές για να συνεννοηθούν με τους σημερινούς απογόνους τους για να πάνε να τους ελευθερώσουν.
- Κατά τον Μεσαίωνα από την εκκλησιαστική τότε εξουσία το φαινόμενο αποδίδονταν ως προμήνυμα μεγάλου κακού. Πολλές γκραβούρες της εποχής παρουσιάζουν το Σέλας ως θηρίο της κόλασης με στόχο την καταστροφή.
- Άλλοι ντόπιοι πίστευαν πίστευαν ότι ήταν η σκόνη που σήκωνε μια αλεπού η οποία έτρεχε.

Πηγές: Ευγενίδιο Ίδρυμα, Βικιπαίδεια

Μητσού Νέδα Α΄3